

Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry:n lausunto Opetus ja kulttuuriministeriölle hallituksen esityksestä eduskunnalle varhaiskasvatuslaiksi ja arvonlisäverolain 38§:n muuttamisesta

Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry kiinnittää lausunnossaan erityisesti huomiota varhaiskasvatuksessa tarvittavaan osaamiseen ja sen myötä laadukkaan varhaiskasvatuksen turvaamiseen. Kuten tässä esitysluonnoksessakin todetaan, niin kansainvälisissä arvioissa Suomen varhaiskasvatusjärjestelmä sijoittuu kärkipäähän useilla laadun arvioinnin osa-alueilla. Hyviä toimintatapoja ja vahvuuksia tulee edelleen vahvistaa eikä niitä kannata muuttaa vain muuttamisen vuoksi.

On hyvä, että varhaiskasvatusta koskevat säädökset kootaan yhteen varhaiskasvatuslakiin, jolloin ne muodostavat kokonaisuuden ja lain toimeenpano ja tulkinta selkiytyvät. Toki tämä edellyttää myös, että laki kirjoitetaan mahdollisimman yksiselitteisesti.

Varhaiskasvatuslain ensimmäinen vaihe kohti uutta varhaiskasvatuslakia on käsitelty eduskunnassa. Lain mukaan varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Pedagogiikka tulee olla mukana kaikessa varhaiskasvatuksen toiminnassa osana lapsen jokapäiväisiä askareita ja arkea. Siihen osallistuu ja sitä toteuttaa koko henkilöstö. Päävastuu pedagogisesta suunnittelusta ja arvioinnista tulee olla yliopistoista ja ammattikorkeakouluista valmistuvilla lastentarhanopettajilla. Lapsen päivä muodostaa kokonaisuuden eikä varhaiskasvatusta tule nyt eikä tulevaisuudessa jakaa keinotekoisesti varhaiskasvatukseen ja päivähöitoon.

Lapsen oikeus varhaiskasvatukseen tulee turvata sekä lasten ja perheiden osallisuutta tulee vahvistaa (12§, 16§)

Lapsen subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen tulee turvata jatkossakin nykyisen kaltaisena. Tämä turvaa lapsen yksiselitteisen oikeuden varhaiskasvatukseen ja mahdollistaa ennaltaehkäisevän palvelun täysivaltaisen toteutumisen. Lisäksi se turvaa

työn ja perheen yhteensovittamisen sekä tukee suomalaisten naisten täysiaikaiseen työhön osallistumista ja työllisyyskehitystä. Naisten tasa-arvoisen aseman vahvistaminen työmarkkinoilla ja työurien pidentäminen edellyttävät oikeuden turvaamista myös jatkossa.

Laadukkaisiin varhaiskasvatuspalveluihin pitää liittyä selkeästi lasten ja perheiden osallisuutta vahvistavat toimet kuten lakiluonnokseen on kirjattu. Toiminnassa on kiinnitettävä erityistä huomiota lasten mielipiteisiin ja toivomuksiin kuin myös vanhempien näkemyksiin. Varhaiskasvatus ehkäisee syrjäytymistä ja tukee vanhempia kasvatustehtävässä. Päiväkotitoiminta on yksi harvoista luontevista yhteyksistä lapsen perheeseen. Päiväkodilla on neuvolan ohella keskeinen rooli tunnistaa ja auttaa ehkäisemään ongelmia. Tätä me tarvitsemme kipeästi nyt ja jatkossakin, kuten viimeaikaiset ikävät tapahtumat ovat osoittaneet.

Yhteistyö muiden lasten ja lapsiperhepalveluiden kanssa antaa mahdollisuuden tukea ja auttaa lapsia ja lapsiperheitä sekä ennaltaehkäistä ongelmia. Yhteistyön tekemiselle on luotava edellytykset ja yhteistyön tekemiseen on osoitettava henkilöstön työaika.

Palveluohjaus turvaa yksilöllisen, tarpeen mukaisen varhaiskasvatuspalvelun (23§)

Talentian näkemyksen mukaan pykälän otsikoksi tulee kirjata palveluohjaus ja neuvonta. Tämä muutos selkeyttää pykälän erottautumista pykälästä 52§ Ohjaus, neuvonta ja seuranta. Yksityiskohtaisissa perusteluissa on avattu hyvin palveluohjauksen käsitettä. Kun kyse on laajasta yksilöllisten tarpeiden mukaisten palvelujen kartoittamisesta, jonka tarkoituksena on löytää parhaiten lapsen etua ja tarpeita sekä perheen tarpeita ja tilannetta vastaava palvelukokonaisuus, tulee tämä näkyä myös lakipykälän otsikossa. Varhaiskasvatuspalvelujen ja sitä tukevien palvelujen kirjo tulee tulevaisuudessa aina vaan monipuolistumaan, joka lisää palveluohjauksen tarvetta.

Lapsen hyvinvoinnin kannalta perhe on keskeisessä asemassa. Varhaiskasvatuksessa tarvitaan osaamista tunnistaa myös perheen mahdollisia tuen tarpeita. Palveluohjaus on tässä tärkeässä roolissa. Mitä paremmin varhaiskasvatus vastaa lapsen tarpeisiin, sen vaikuttavampi sen merkitys on. Palveluohjauksen avulla kunta saa myös tarvittavaa ennakkotietoa kuntalaisten varhaiskasvatuspalvelujen tarpeista, jolloin palvelujen järjestäminen vastaa todellista tarvetta. Talentian pykäläehdotus on seuraava:

23 § Palveluohjaus ja neuvonta

Kunnan on järjestettävä varhaiskasvatukseen oikeutetun lapsen huoltajille palveluohjausta ja neuvontaa lapsen edun ja tarpeiden sekä perheen tarpeiden ja tilanteiden mukaisen varhaiskasvatuksen järjestämisen selvittämiseksi, sekä neuvontaa koskien heidän käytettävissään olevia varhaiskasvatuspalveluita ja varhaiskasvatusta tukevia palveluita.

Lapsen tukeminen tulee toteuttaa kolmiportaisen tuen mallin mukaisesti (17§-22§)

Lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tukemista koskevilla säännöksillä on tarkoitus selkeyttää lapsen oikeutta riittävään tukeen mahdollisimman varhain. Tarkoituksena on, että lapsi voisi siirtyä tuen tasolta toiselle joustavasti ja tarpeen mukaan. Tuen tarve ja tukitoimet kirjataan varhaiskasvatussuunnitelmaan ja niitä arvioidaan säännöllisesti monialaisesti yhteistyössä. Talentian näkemyksen mukaan tämä on hyvä kokonaisuus. Henkilöstön mitoituksen osalta pykälän teksti jää vielä epäselväksi tehostettua tukea saavien lasten kohdalla. On tärkeätä, että kaikkien lasten yksilölliset tarpeet tulee huomioida varhaiskasvatuksessa, jotta voidaan turvata lapsen kokonaisvaltainen kehitys, oppiminen ja hyvinvointi.

Varhaiskasvatussuunnitelma tulee laatia paikallisesti ja lapsikohtaisesti (26§ - 28§)

Varhaiskasvatuksen perusteilla on iso merkitys varhaiskasvatuksen yhdenmukaiseen toteutumiseen ja varhaiskasvatuksen laatuun. On tärkeätä huolehtia siitä, että perusteet laaditaan avoimesti yhteistyössä eri tahojen kanssa monialaista osaamista hyödyntäen. Opetushallitukselle tulee turvata riittävät resurssit varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden laatimiseen.

Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma tulee laatia, kuten jo varhaiskasvatuslain ensimmäisen vaiheen muutoksessa kirjattiin lakiin sivistysvaliokunnan käsittelyn yhteydessä.

Talentia kannattaa lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa koskevaa pykälätekstiä, mutta ei näe eri koulutustahojen opetussisältöjen perusteella perustetta väitteelle, joka on kirjattu yksityiskohtaisiin perusteluihin, että ”Varhaiskasvatussuunnitelman laatimisessa korostuu pedagoginen osaaminen, mikä on vahvinta kasvatustieteen kandidaatin tutkinnon omaavalla lastentarhanopettajalla. Siksi varhaiskasvatussuunnitelman laatimisen tulisi ensisijaisesti olla kasvatustieteiden kandidaatin tehtävä.”

Edellä oleva yksityiskohtainen perustelu on mahdoton toteuttaa käytännössä ja sisällöltään se on tarpeeton, joka väheksyy muun tutkinnon suorittaneiden kelpoisuusehdot täyttävien lastentarhanopettajien osaamista. Varhaiskasvatusopinnot sisältävän sosionomi (AMK) -tutkinnon suorittaneilla (3 190:llä) lastentarhanopettajalla on riittävä pedagoginen osaaminen varhaiskasvatussuunnitelman laatimiseen. Toiseksi on kysyttävä, eikö 4 910 lastentarhanopettajatutkinnon suorittanutta ole kelpoisia varhaiskasvatussuunnitelman laatimiseen. Käytännössä on mahdotonta, että 13 580:sta lastentarhanopettajan tehtävässä toimivasta ainoastaan 16 % (2 130 henkilöä) tekisi kaikki varhaiskasvatussuunnitelmat.

Omavalvontasuunnitelman ja varhaiskasvatuksen arvioinnin lisäksi tarvitaan tutkimus- ja kehittämistoiminnan sääätelyä laadun varmistamiseksi (29§, 30§)

Omavalvontasuunnitelman sisällöstä, laatimisesta ja seurannasta on hyvä saada opetushallituksen ohjeistus, jotta suunnitelma toimii parhaalla mahdollisella tavalla laadukkaan toiminnan varmistajana. Käytännön työn kehittämisen välineeksi on kirjattu

varhaiskasvatuksen arvioinnin pykälä. Sen sijaan lakiluonnokseen ei ole kirjattu mitään varhaiskasvatuksen valtakunnallisen kehittämistoiminnan tarpeista, tavoitteista, rakenteista ja käytänteistä. Lakiluonnoksen varhaiskasvatusta koskevien monipuolisten tavoitteiden toteutumiseksi ja varhaiskasvatuksen laadun varmistamiseksi tulee lakiehdotusta täydentää varhaiskasvatuksen jatkuvaa tutkimus- ja kehittämistoimintaa edistävällä säätelyllä. Tässä tulee huomioida varhaiskasvatuksen monialainen yhteistyö.

Henkilöstön kelpoisuusvaatimukset tulee säilyttää nykyisinä (32§, 36§)

Lakiin on kirjattu monipuolisesti varhaiskasvatuksen tavoitteet. Tavoitteellisen ja laadukkaan varhaiskasvatuksen edellytyksenä on ammattitaitoinen, monipuolisen koulutustaustan omaava ja riittävä henkilöstö, joka toimii kiinteässä yhteistyössä.

Luonnoksessa käytetään vielä lastentarhanopettajan tehtävänimikettä. Nimike tulisi muuttaa nykykielelle ja ottaa käyttöön varhaiskasvatuksen opettajan tehtävänimike. Tässä lakiluonnoksessa ehdotetaan henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista säädettäväksi voimassaolevan lainsäädännön mukaisesti kaikkien ammattiryhmien ja johtotehtävien osalta. Talentia kannattaa tätä esitystä sillä muutoksella, että lastentarhanopettajan kelpoisuuden voi jatkossa saada myös täydentämällä tutkinnon jälkikäte.

Kelpoisuusvaatimuksia ei tule kiristää ja jatkossa tulee turvata joustavat jatkokoulutautumis- ja työllistymismahdollisuudet eri koulutustaustan omaaville lastentarhanopettajille / varhaiskasvatuksen opettajille. Liian yksityiskohtaiset henkilöstönormit ja kapea-alaiset tehtävät eivät ole lapsen edun mukaisia, sillä ne eivät edistä lakiin kirjattujen tavoitteiden toteutumista käytännön työssä. Varhaiskasvatuksessa työskentelevän henkilöstön tehtävät ovat pedagogisesti, sosiaalisesti ja yhteiskunnallisesti laajentuneet ja monimuotoistuneet ja tämä kehitysnäkymä tulee jatkumaan.

Varhaiskasvatuslain valmistelun aikana on julkisessa keskustelussa ja myös eri kuulemistilaisuuksissa korostettu, että vain varhaiskasvatustieteen kandidaateilla olisi pedagogista osaamista. Ammattikorkeakoulut ovat laadullisesti ja määrällisesti kehittäneet varhaiskasvatukseen suuntautuneiden sosionomien opintosisältöjä varhaiskasvatuksen koulutuksen valtakunnallisen arvioinnin (Korkeakoulujen arviointineuvoston julkaisu 7:2013) pohjalta. Tästä on tehty selvitys ja kyselyn raportti.

Talentia on vertaillut kolmen yliopiston (Helsinki, Itä-Suomi, Oulu) varhaiskasvatustieteen kandidaatin tutkinnon opetussuunnitelmien opetussisältöjä ammattikorkeakoulujen varhaiskasvatuksen opetussisältöihin. Molempiin tutkintoihin kuuluu kieli- ja viestintäopintoja, sivuaineopintoja ja vapaasti valittavia opintoja. Tutkintojen rakenne, sisältö ja laajuus vaihtelevat korkeakouluittain niin yliopistoissa kuin ammattikorkeakouluissakin.

Ammattikorkeakoulujen vahvuus on työelämäyhteistyössä. Ammattikorkeakouluissa tutkintoon sisältyy harjoittelua n. 45 opintopistettä. Lastentarhanopettajaksi aikovat

sosionomiopiskelijat suorittavat harjoittelun suurimmaksi osaksi (kuitenkin vähintään 15 op.) varhaiskasvatusympäristöissä. Varhaiskasvatuksen kandin harjoittelu on 15 opintopistettä. Lisäksi sosionomi (AMK) -tutkintoon sisältyy myös johtamisen ja työyhteisöosaamisen opinnot, jotka vahvistavat lastentarhanopettajiksi valmistuvien sosionomien työelämä- ja johtamisosaamista olennaisesti. Opinnäytetyö on ammattikorkeakouluissa 15 opintopistettä ja yliopistoissa 10 opintopistettä.

Seuraavassa taulukossa on kyselyn tulosten pohjalta vertailua tutkinnoista.

Lastentarhanopettajan kelpoisuus väh 60 op.	Sosionomi (AMK)	Varhaiskasvatuksen kandi
taso	alempi korkeakoulututkinto	alempi korkeakoulututkinto
laajuus	210 opintopistettä	180 opintopistettä
varhaiskasvatus opinnot+ muut varhaiskasvatusosaamista tuottavat opintojaksot yhteensä	79-125 opintopistettä (19 ammattikorkeakoulua)	95-124 (3 yliopistoa)

Lähtökohtaisesti voidaan todeta molempien tutkintojen tuottavan laadultaan ja laajuudeltaan hyvän pedagogisen osaamisen varhaiskasvatukseen. Sosionomien varhaiskasvatusopinnot jakaantuvat teemoittain varhaiskasvatuksen nimenomaisiin opintoihin, lapsuuden, kasvun, kehityksen ja oppimisen sekä lasten hyvinvoinnin osaamista tuottaviin opintoihin, lapsen ja lapsiperheiden arjen tuen vaatimaan osaamiseen sekä lasten ja perheiden erityisen tuen tarpeisiin keskittyviin opintoihin. Ammattikorkeakoulujen opetussuunnitelmien perusteella voidaan todeta, että tutkinto tuottaa pedagogisen osaamisen lisäksi sosiaalipedagogista erityisosaamista lapsen ja perheen tukemiseen sekä ehkäisevään työhön.

Kyselyssä ammattikorkeakoulut arvioivat, että opetussuunnitelmat vastaavat erittäin hyvin lakiesityksen 3 §:n varhaiskasvatuksen tavoitteisiin. Kaikkein parhaiten opetussuunnitelmat vastaavat tavoitteisiin, jotka kehittävät lapsen yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja, edistävät lapsen toimimista vertaisryhmässä sekä ohjaavat eettisesti vastuulliseen ja kestävään toimintaan, toisten ihmisten kunnioittamiseen ja yhteiskunnan jäsenyyteen. Hyvän vastaavuuden opetussuunnitelmat tarjoavat tavoitteisiin tukea lapsen oppimisen edellytyksiä ja edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellista tasa-arvoa.

Jos tehtävänimikkeet eriytetään varhaiskasvatuksen opettajan ja varhaiskasvatuksen sosionomin nimikkeiksi, kuten on joissakin yhteyksissä esitetty, tulisi jatkossa turvata, että jokaisessa ryhmässä on myös sosiaalipedagogista osaamista. Varhaiskasvatuksen sosionomin tehtäväkuva on laajempi ja moninaisempi kuin varhaiskasvatuksen opettajalla, joten tämän tulee näkyä työn vaativuuteen perustuvassa palkkauksessa. Onhan sosionomin tutkintokin laajempi kuin kasvatustieteen kandidaatin tutkinto, joka osaltaan mahdollistaa laaja-alaisen osaamisen. Tästä huolimatta Talentia

ei tue tehtävänimikkeiden eriyttämistä, sillä se ei ole lapsilähtöistä vaan perustuu aikuislähtöiseen reviiri- ja hierarkia-ajatteluun.

Kaikille korkeakoulututkinnon suorittaneille lastentarhanopettajille tulee turvata mahdollisuus kouluttautua erityislastentarhanopettajaksi (35\$)

Varhaiskasvatustutkinnon yksityiskohtaisissa perusteluissa mainitaan, että sekä varhaiskasvatukseen suuntautuneilla sosionomeilla että kasvatustieteen kandidaateilla on mahdollisuus hakea erityislastentarhanopettajan kelpoisuuden tuottamiin opintoihin. Perusteluissa mainitaan myös, että sosionomin opinnot eivät välttämättä sisällä varhaiskasvatustieteellisiä tai kasvatustieteellisiä opintoja erikoistumisopinnot pohjaksi, jolloin yliopisto on voinut edellyttää tietyn laajuisia niin kutsuttuja siltaopintoja ennen varsinaisiin erikoistumisopintoihin osallistumista. Tässä ei ole huomioita ammattikorkeakouluissa tehtyä varhaiskasvatuksen opetuksen laadullista ja määrällistä kehittämistyötä, josta on tammikuussa 2015 raportoitu Sosiaalialan ammattikorkeakouluverkoston ammattikorkeakoulujen varhaiskasvatuskoulutuksen selvityksessä. Sosionomien (AMK) varhaiskasvatusosaamisen laajeneminen ja syveneminen on jatkossa otettava nykyistä paremmin huomioon erityislastentarhanopettajan koulutuksen hakukriteereissä. On varmistettava varhaiskasvatukseen suuntautuneen sosionomi (AMK) tutkinnon suorittaneen mahdollisuus tasavertaisesti hakeutua ja tulla valituksi tutkintotodistuksen osoittaman varhaiskasvatusosaamisen perusteella suorittamaan erityisopetuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot. Tämä tulee mahdollistaa kaikissa yliopistoissa.

Henkilöstön saatavuus tulee turvata ja korkeasti koulutettujen varhaiskasvatuksen ammattilaisten määrää tulee lisätä (38\$, 40\$)

Varhaiskasvatustutkinnon mukaisen päiväkodin henkilöstön mitoituksen ja rakenteen turvaaminen edellyttää, että Suomessa on riittävästi koulutettua henkilöstöä varhaiskasvatuksen eri tehtäviin. Lastentarhanopettajan tehtävissä toimi vuonna 2012 13 580 henkilöä. Korkeakoulutetuista suurin ryhmä oli sosionomi (AMK) tutkinnon suorittaneet 3 170 kpl (23 % kaikista lto:sta), kun kasvatustieteen kandidaatteja oli 2 130 kpl (15,7 %). Luvut osoittavat, että kunnat ovat arvostaneet sosionomien osaamista lastentarhanopettajan tehtävässä. Lisäksi on hyvä tietää, että Talentian urapolkuelvityksen mukaan sosionomikoulutuksesta vuosina 2012 ja 2013 valmistuneista sijoittui lastentarhanopettajan tehtäviin 26 % eli ammattikorkeakoulut turvaavat osaavan työvoiman saatavuutta lastentarhanopettajan tehtäviin.

Taulukossa on lastentarhanopettajien tutkinnot:

Lastentarhanopettajat		
lukio, ylioppilas	470	3,5 %
toinen aste, sos.terv.ala	590	4,3 %
muu toinen aste	190	1,4 %
		0,0 %
sosiaali- ja terveysalan opistot.	1080	8,0 %
muu opistotutkinto	70	0,5 %

		0,0 %
Ito-tutkinto ennen 1985, alin korkea-aste	2250	16,6 %
Ito-tutkinto 1986-, alempi korkeakouluaste	2660	19,6 %
		0,0 %
sos.terv.alan amk-tutkinto	3170	23,3 %
muu amk-tutkinto	140	1,0 %
sos.terv.alan ylempi amk-tutkinto	40	0,3 %
		0,0 %
Erityislto	50	0,4 %
kasvatustieteen kandi (alempi)	2130	15,7 %
kasvatustieteenmaisteri (ylempi)	510	3,8 %
		0,0 %
Muu ylempi korkeakoulututkinto	110	0,8 %
Tuntematon	120	0,9 %
	13580	100,0 %

Lastentarhanopettajista on pula. Pula on vakava. Pula on myös ruotsinkielisistä lastentarhanopettajista. Kelpoisuuksia ei tässä tilanteessa ole tarkoituksenmukaista kiristää. Kun aikanaan keskustellaan lastentarhanopettajan kelpoisuuksista, on keskusteltava myös koulutetun työvoiman saatavuuden turvaamisesta ja lastentarhanopettajapulan vähentämisestä. Tähän päästään kahta tietä: 1) mahdollistamalla suorittaa varhaiskasvatuksen opinnot tutkinnon (kandidaatin tai sosionomi AMK) lisäksi, kun opintojen pitää nykyisen säädännön mukaan sisältyä tutkintoon, 2) mahdollistamalla kelpoisille sosionomitaustaisille lastentarhanopettajille saada lisäkoulutuksella kelpoisuus antaa esiopetusta varhaiskasvatuksessa.

Laadukas varhaiskasvatus, joka muodostuu kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamasta kokonaisuuksista edellyttää, että henkilöstöllä on monia-alaista osaamista. Talentia esittää, että henkilöstön koulutustasoa nostetaan. Jokaisessa ryhmässä tulee tulevaisuudessa olla vähintään kaksi sosiaali- tai kasvatusalan korkeakoulututkinnon suorittanutta lastentarhanopettajaa. Kustannusvaikutusten tasaamiseksi korkeasti koulutettujen määrän lisääminen voi toteutua asteittain. Korkeasti koulutettujen määrän voi nostaa ensin puoleen henkilöstöstä ja viiden vuoden siirtymäajan kuluessa kahteen kolmasosaan.

Lausunnon keskeinen sisältö

Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry:n yhteenveto

- Laadukas suunnitelmallinen ja tavoitteellinen varhaiskasvatus on lapsen oikeus ja sillä on merkittävä lapsen hyvinvointia, kasvua, kehitystä ja oppimista edistävä tehtävä.
- Varhaiskasvatus on lapsen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, joka tulee turvata kaikessa varhaiskasvatuksen toiminnassa ja sitä toteuttaa yhteistyössä koko henkilöstö.
- Lapsen oikeus hyvään varhaiskasvatukseen tulee turvata kokopäiväisesti.

- Lapsen osallisuuden vahvistamisen lisäksi tulee huomioida myös perheen osallisuus, kasvatuskumppanuus ja mahdollisuus saada tukea ja apua lapsen kasvatukseen. Näin toteutettava varhaiskasvatus tukee perheitä ja ennaltaehkäisee lasten ongelmia.
- Palveluohjauksen avulla turvataan kaikille lapsille yksilöllinen, tarpeen mukainen varhaiskasvatuspalvelu.
- Varhaiskasvatussuunnitelma tulee laatia paikallisesti ja lapsikohtaisesti. Päävastuu suunnitelman laatimisessa on korkeakoulututkinnon suorittaneella henkilöstöllä.
- Ammattikorkeakoulujen opetussuunnitelmat tuottavat lastentarhanopettajiksi aikoville sosionomeille (AMK) erinomaista pedagogista, sosiaalipedagogista ja kasvatuksellista osaamista lasten kasvun ja kehityksen edistämiseksi. Varhaiskasvatuksen henkilöstön kelpoisuudet tulee säilyttää nykyisinä kuitenkin niin, että tutkintoa voi täydentää jälkikäteen kelpoisuuden saamiseksi. Päiväkodissa varhaiskasvatuksen opettaja ja lastenhoitaja ovat riittäviä tehtävämikkeitä erottamaan toimijoiden vastuita ja työorientaatiota.
- Kaikille korkeakoulututkinnon suorittaneille tulee turvata samanlaiset mahdollisuudet kouluttautua erityislastentarhanopettajaksi.
- Koulutuspolku esiopetusta antavan lastentarhanopettajan tehtäviin tulee turvata kaikille varhaiskasvatuksen korkeakoulututkinnon suorittaneille opettajille. Näin turvataan niin lastentarhanopettajien ja esiopetusta antavien opettajien saatavuus ja työtehtävien kierto päiväkodeissa.
- Korkeasti koulutettujen varhaiskasvatuksen ammattilaisten määrää tulee lisätä, jotta turvataan laadukas tavoitteellinen toiminta.
- Lapsen tukeminen tulee toteuttaa kolmiportaisen mallin mukaisesti
- Ryhmäkoosta on säädettävä sitovasti siten, että se koskee myös osa-päivähoidossa olevia lapsia. Tukea tarvitsevien lasten tulee vaikuttaa ryhmäkokoon pienentävästi.
- Varhaiskasvatukseen tarvitaan tutkimus- ja kehittämistoiminnan säätelyä laadun varmistamiseksi.

Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry

Tero Ristimäki

puheenjohtaja

Marjo Varsa

ammattiasioiden päällikkö